

gave samt livsforsikringer og kapitalpensionsopsparinger, som tilfalder den længstlevende ægtefælle fra tredjemand, ikke i det uskiftede bo, hvis ægtefællen anmoder om skifte inden 3 måneder fra formuegodets anskaffelse. Udvalgets lovudkast indebærer, at f.eks. en ratepension eller en livrente tegnet af tredjemand til fordel for længstlevende ikke omfattes af bestemmelsen.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke noget grundlag for at behandle sådanne ydelser anderledes end livsforsikringer og kapitalpensionsopsparinger. Det er således Justitsministeriets opfattelse, at alle pensionsydelser og lignende ydelser, som tilfalder den længstlevende ægtefælle fra tredjemand, ikke skal indgå i det uskiftede bo, hvis ægtefællen anmoder om skifte inden 3 måneder fra den første udbetaling, jf. lovforslagets § 23, stk. 7.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at den bestående adgang for livsarvingerne til at give afkald på skifte, uden at der samtidig gives afkald på arven, kan give anledning til uklare formueforhold på senere skifter og skabe en kompliceret skiftesituation særligt i tilfælde, hvor der også er formuefællesskab i den længstlevende ægtefælles nye ægteskab. Efter omstændighederne vil et sådant skifte indebære, at den længstlevende – nye – ægtefælle ikke har råd til at forblive i den hidtidige fælles bolig. Desuden vil det ofte være vanskeligt at afgøre, hvilke aktiver, der tilhører ægtefællerne hver for sig eller i fællesskab (sameje) på grund af sammenblanding af formuemassen.

Justitsministeriet kan på denne baggrund tiltræde, at der ikke bør være adgang til at give skifteafkald med forbehold af arveretten.

Justitsministeriet kan endvidere tiltræde udvalgets overvejelser om præcisering og udbygning af reglerne om misbrug af det uskiftede bo, herunder den foreslåede udvidelse af omstødsreglen til også at omfatte arveforskud og beløb, der kommer til udbetaling fra en forsikrings- eller pensionsordning, der er oprettet ved indskud af midler fra det uskiftede bo, som står i misforhold til boets formue. Justitsministeriet er endvidere enig i, at sager om omstødelse fremover bør behandles ved skifteretten. Det tiltrædes desuden, at der ikke bør være adgang til omstødelse, hvis arvingen kan få fuld dækning fra sit arvekrav gennem et vederlagskrav. Lovforslaget er derfor med enkelte ændringer udformet i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår vederlagskrav finder Justitsministeriet, at reglerne i arveloven og lov om ægteskabets retsvirkninger bør have det samme indhold. Det indebærer navnlig, at udvalgets forslag om, at der også bør være adgang til at rette et vederlagskrav i anledning af

misbrug af det uskiftede bo mod den længstlevende ægtefælles midler uden for det uskiftede bo (fællesejemidler, der ikke indgår i delingen af det uskiftede bo), ikke er medtaget i lovforslaget. Baggrunden herfor er, at der ikke er adgang hertil efter den tilsvarende bestemmelse i § 23, stk. 1, i lov om ægteskabets retsvirkninger.

Der henvises til lovforslagets §§ 17-34 og bemærkningerne til disse bestemmelser.

Lovforslagets § 22, stk. 4, indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler om formueoversigten og om de blanketter, der kan anvendes i den forbindelse. Bemyndigelsen vil bl.a. blive anvendt til at fastsætte en regel om, at formueoversigten skal indleveres i 2 eksemplarer, og at skifteretten skal videresende det ene eksemplar til SKAT.

Som anført i pkt. 5.2.2.1. foreslår udvalget, at der udarbejdes et standardblanketsæt. Justitsministeriet vil drøfte dette spørgsmål med Domstolsstyrelsen.

For så vidt angår udvalgets forslag om, at der fremover skal indrykkes proklama inden udleveringen af et bo til uskiftet bo, henvises til § 3, nr. 6, i det lovforslag om ændring af forsikringsaftaleloven samt forskellige andre love (Begunstigelser i forsikringsordninger og ændringer som følge af arveloven mv.), der er fremsat samtidig med dette lovforslag.

6. Arvehenstand for længstlevende ægtefælle

6.1. Gældende ret

Efter arvelovens § 24 e kan skifteretten give den længstlevende ægtefælle henstand med udbetalingen af arven til afdødes umyndige livsarvinger, indtil arvingerne bliver myndige. Henstand kan kun gives, i det omfang arven ikke kan udredes uden afhændelse af fast ejendom eller løsøre, som er nødvendig for, at den længstlevende ægtefælle kan opretholde hjemmet eller sit erhverv, eller uden at ægtefællen berøves andre midler, som er nødvendige herfor. Adgangen til henstand beror således på en konkret vurdering af den længstlevende ægtefælles behov for at opnå henstand. Det er et vilkår for ydelse af henstand, at den længstlevende ægtefælle stiller en efter forholdene passende sikkerhed for arvekrav, der er omfattet af henstanden.

Der er fastsat nærmere regler om henstand i arvehenstandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 55 af 23. januar 1997 om ydelse af henstand med udbetaling af umyndige livsarvingers arv), herunder navnlig om kravene til sikkerhedsstillelsen.

Henstand kan gives, uanset hvilken formueordning der har været i ægteskabet. Bestemmelsen kan anvendes både i forhold til fælles livsarvinger og i forhold